

 ЛУКОЙЛ НЕФТЕНА КОМПАНИЯ “ЛУКОЙЛ Нефтохим Бургас” АД	ФИРМЕНА ТЕХНИЧЕСКА СПЕЦИФИКАЦИЯ	ФТС 1 – 05
ГОРИВО ЗА РЕАКТИВНИ ДВИГАТЕЛИ JET A-1		

Горивото за реактивни двигатели JET A-1 отговаря на Издание № 29 - октомври 2016 год. на Обединените експлоатационни системи за гориво JET A-1 (AFQRJOS), включващо изискванията на следните две спецификации:

- Стандарт DEF STAN 91-091/издание 9 - от 3 октомври 2016 г. на Министерството на отбраната на Великобритания, JET A-1, F – 35 код на NATO;
- ASTM Стандарт спецификация D 1655-16a, JET A-1.

1. Технически изисквания

№	Показатели	Дименсия	Норма		Методи за изпитване
			min	max	
1.	ВЪНШЕН ВИД				
1.1	Визуален външен вид		Чист, прозрачен, визуално несъдържащ твърди частици и неразтворена вода при температура на околната среда		
1.2	Цвят		записва се		ASTM D 156
1.3	Механични примеси	mg/l	-	1,0	ASTM D 5452
1.4	Механични частици при производителя, разделени и пресметнати <ul style="list-style-type: none"> ➤ $\geq 4\mu\text{m(c)}$ ➤ $\geq 6\mu\text{m(c)}$ ➤ $\geq 14\mu\text{m(c)}$ ➤ $\geq 21\mu\text{m(c)}$ ➤ $\geq 25\mu\text{m(c)}$ ➤ $\geq 30\mu\text{m(c)}$ 	ISO code	записва се		IP 564 или 565
2.	СЪСТАВ				
2.1	Обща киселинност	mg KOH/g	-	0,015	ASTM D 3242
2.2	Ароматни въглеводороди	% (V/V)	-	25,0	ASTM D 1319
2.3	Сяра обща	% (m/m)	-	0,30	ASTM D 5453 ISO 8754
2.4	Сяра меркаптанова	% (m/m)	-	0,0030	ASTM D 3227
или 2.5	Докторски тест ¹⁾		отрицателен		IP 30

**ГОРИВО ЗА РЕАКТИВНИ ДВИГАТЕЛИ
 JET A-1**

№	Показатели	Дименсия	Норма		Методи за изпитване
			min	max	
2.6	Пречистени компоненти (при производителя)				
2.6.1	Нехидроочистени компоненти	% (V/V)	записва се (вкл. няма или 100 %)		
2.6.2	Хидроочистени при умерен режим компоненти	% (V/V)	записва се (вкл. няма или 100 %)		
2.6.3	Компоненти от хидрокрекинг	% (V/V)	записва се (вкл. няма или 100 %)		
2.6.4	Синтетични компоненти	% (V/V)	записва се (вкл. няма или 50 %)		
3.	ЛЕТЛИВОСТ				
3.1	Дестилационни характеристики				ASTM D 86
	➤ начало на кипене	°C	записва се		
	➤ 10 % (V/V) дестилат при	°C	-	205,0	
	➤ 50 % (V/V) дестилат при	°C	записва се		
	➤ 90 % (V/V) дестилат при	°C	записва се		
	➤ край на кипене	°C	-	300,0	
	➤ остатък от дестилацията	% (V/V)	-	1,5	
	➤ загуби от дестилацията	% (V/V)	-	1,5	
3.2	Пламна температура	°C	40,0	-	ASTM D 56
3.3	Плътност при 15 °C	kg/m ³	775,0	840,0	ASTM D 1298 ASTM D 4052
4.	ТЕЧЛИВОСТ				
4.1	Температура на кристализация	°C	-	минус 47,0	ASTM D 2386
4.2	Вискозитет при минус 20 °C	mm ² /s	-	8,000	ASTM D 445
5.	ГОРЕНЕ				
5.1	Височина на непушлив пламък	mm	25,0	-	ASTM D 1322
5.2	Нетна специфична енергия ²⁾	MJ/kg	42,80	-	ASTM D 4809 ASTM D 3338
6.	КОРОЗИЯ				
	Медна пластинка, класификация (2 часа ± 5 минути при 100°C ± 1°C)	клас	-	1	ASTM D 130

**ГОРИВО ЗА РЕАКТИВНИ ДВИГАТЕЛИ
 JET A-1**

№	Показатели	Дименсия	Норма		Методи за изпитване
			min	max	
7	ТЕРМИЧНА СТАБИЛНОСТ (JFTOT)				
7.1	Контролна температура	°C	260	-	ASTM D 3241
7.2	Оценка на отложенията на тръбата (Анекс А1 - VTR - визуално)	бал	по малко от 3. Без многоцветни (Р) или необичайни цветни (А) отложения		
7.3	Диференциално налягане на филтъра	mm Hg	-	25	
8.	ПРИМЕСИ				
8.1	Фактически смоли	mg/100ml	-	7	IP 540
9.	Оценка с микросепарометър (MSEP) ³⁾				
9.1	MSEP на гориво без антистатична присадка		85	-	ASTM D 3948
9.2	MSEP на гориво с антистатична присадка		70	-	
10.	ПРОВОДИМОСТ				
10.1	Електропроводимост ⁴⁾	pS/m	50	600	ASTM D 2624
11.	ПРИСАДКИ ^{5) 6) 7)}				
11.1	Антиокислителна ⁵⁾ в хидроочистени горива (задължително)	mg/l	17,0	24,0	
11.2	Метални деактиватори, MDA ⁶⁾ (не е задължително) - първо дозиране - сумарна концентрация (след допълнително дозиране)	mg/l	- -	2,0 5,7	
11.3	Антистатична, SDA ⁷⁾ , Stadis 450 - първо дозиране - сумарна концентрация (след допълнително дозиране)	mg/l	- -	3,0 5,0	
12.	СЛУЧАЙНИ МАТЕРИАЛИ ⁸⁾				
	Метилови естери на мастни киселини ⁸⁾ (FAME)	mg/kg	-	50	ASTM D 7797

Забележки към таблицата:

- 1) Докторският тест е алтернативно изпитване за меркаптанова сяра. В случай на разлика в резултатите от “меркаптанова сяра” и “докторски тест” за валидни се приемат резултатите за “меркаптанова сяра”.
- 2) Арбитражен метод е ASTM D 4809.

ГОРИВО ЗА РЕАКТИВНИ ДВИГАТЕЛИ

JET A-1

- 3) Нормираните гранични стойности важат за мястото на производство. Промени в стойностите на MSEP са показателни за замърсяване на горивото при транспортиране и са повод за провеждане на изследване, но не и за бракуване на горивото.
- 4) Съгласно изискванията на DEF STAN 91-091/9, границите на електрическа проводимост са задължителни за продукта, за да удовлетворява тази спецификация.
- 5) Утвърдените антиокислителни (антиоксиданти) присадки са изброени в приложение А.2.5 на DEF STAN 91-091/9, заедно със съответния регистрационен номер RDE/A/XXX и се цитират в сертификата за качество на производителя.
- 6) Разрешено е добавянето на метален деактиватор към горивото като противодействие на металите мед, кадмий, желязо, кобалт и цинк, влошаващи термическата стабилност, при условие, че типа на онечистването е установен. Утвърдените метални деактиватори (MDA), RDE/A/650 са изброени в приложение А.3 на DEF STAN 91-091/9. В приложение А.3.1 се посочва необходимостта от определяне на термичната стабилност преди и след добавяне на метален деактиватор в случаите, когато замърсяването на горивото JET A-1 с някои от цитираните в това приложение метали не е доказано.
- 7) Утвърдената антистатична присадка, Stadis 450® е посочена в приложение А.4 на DEF STAN 91-091/9, заедно със съответния регистрационен номер RDE/A/621 и производителя. Посочва се в сертификата за качество на производителя.
- 8) Тестът не е задължителен и изпитването не се провежда поради отсъствие на риск от замърсяване с FAME при производителя. В сертификата от изпитване се записва: “Показателят не се измерва – оценката на риска е в съответствие с JIG Bulletin 75”.

2. Описание на продукта

Сложна смес от въглеводороди, лесно запалима течност.

3. Метод на производство и вземане на проби

3.1 Произведен от пряко дестилатни керосинови фракции, облагородени чрез хидроочистване.

3.2 Вземането на проби се извършва на партиди съгласно БДС EN ISO 3170.

➤ “Партида” е количеството гориво, еднородно по качествените си показатели, произведено по една и съща технология, съхранявано в един или повече резервоари и съпроводено с един документ за изпитване.

4. Съхранение

Съхранява се в затворени резервоари, тръбопроводи, цистерни и други вместимости, предназначени само за гориво за реактивни двигатели JET A-1.

5. Транспорт и документация

5.1 Транспортирането се осъществява с авто и ж.п. цистерни, отговарящи на изискванията за превоз на огнеопасни товари.

5.2 Съгласно Класификация на ООН продукта е с UN № 1863.

5.3 За всяка партида се издава сертификат за качество, който трябва да съдържа следната информация:

- номер на спецификацията, издание и изменение;
- име и адрес на изпитвателната лаборатория;
- номер на партида – резервоар;
- количество гориво в партида;
- показатели за изпитване, включително норми по спецификация, методи и резултати от изпитване;
- адитиви, включително тяхното количество и квалификационен номер;
- име и длъжност на лицето, упълномощено да подписва сертификата от теста;
- дата на сертификата.

5.4 Информационен лист за безопасност (SDS) на продукта се предоставя, преди или по време на първата доставка.

Край